

MALMO

Förslag till byggnadsplan för Rinkaby stationsområde i
Rinkaby socken i Kristianstads län.

Upprättat den 20 januari 1951

Beskrivning

Rinkaby stationsområde ligger utmed järnvägen Kristianstad-Åhus 11 km söder om residensstaden.

Samhället har undergått en skiftande befolkningsutveckling. År 1920 hade det sålunda ca 490 invånare, vilket antal successivt sjönk till ca 260 år 1930. Därefter steg folkmängdssiffran ungefär lika snabbt som den förut fallit och uppgick år 1940 till ca 440 personer och år 1945 till 500 personer. Sistnämnda år uppgick antalet yrkesverksamma till 217 personer, varav 77 hade sin utkomst från arbete utom kommunen.

Åldersfördelningen år 1945 framgår av följande tabell

	män	kvinnor	summa
0 - 5	21	24	45
5 - 10	21	11	32
10 - 15	20	15	35
15 - 20	20	17	37
20 - 25	10	17	27
25 - 30	16	17	33
30 - 35	20	21	41
35 - 40	26	21	47
40 - 45	20	20	40
45 - 50	14	18	32
50 - 55	10	15	25
55 - 60	11	13	24
60 - 65	11	11	22
65 - 70	6	9	15
70 - 75	14	9	23
75 - 80	4	6	10
80 -	4	8	12
	<hr/> 248	<hr/> 252	<hr/> 500

Tabellvärdena äro typiska för en bostadsförort med svagt utvecklat eget näringsliv. Företag av primärkaraktär äro i stort sett jordbruksberoende och utgöras främst av tobaksodling. I samhället finnas ett stort antal tobakslador och även Tobaksmonopolet har ett större lager här. Monopolet sysselsätter under säsongen ca 20 personer.

Övriga företag äro i huvudsak för samhällets egna behov, såsom bil- och cykelverkstäder, bagerier och charkuterier.

Följande tabell öfver yrkesfördelningen år 1945 ger ej en bild av samhällets näringsliv, då som ovan angivits ett stort antal personer ha sin arbetsplats utom kommunen, utan endast befolkningsstrukturen:

	män	kvinnor	summa	%
jordbruk	28	9	37	17,0
industri och hantverk	73	13	86	39,6
samfärdsel	22	-	22	10,1
handel	25	15	40	18,4
allm.tjänst o. fria yrken	13	11	24	11,1
husligt arbete	-	7	7	3,2
övriga	1	-	1	0,5
	162	55	217	99,9

I detta sammanhang kan det vara av intresse att se huru de yrkesverksamma fördela sig på olika industriundergrupper:

metallindustri	12	sysselsatta
jord- och stenindustri	19	"
träindustri	7	"
pappers- och graf.ind.	1	"
livsmedelsindustri	13	"
textil- och beklädn.ind.	9	"
läder-, hår- och gummiv.ind.	2	"
byggnadsverksamhet	23	"

De anförda värdena leda lätt till tanken att sysselsätta befolkningen på hemorten. Ur näringslivslokaliseringssynpunkt torde det vara en fördel dels att decentralisera industrierna och dels att förlägga nya industrier till ur topografisk synpunkt så lämpliga platser som Rinkaby. Även ur kommunikationssynpunkt har Rinkaby ett förmånligt läge dels vid järnväg och dels på ringa avstånd från en hamn.

Från dessa synpunkter förefaller antagandet befogat, att utvecklingen från år 1930 kommer att fortsätta. Detta skulle innebära, att under den kommande 10-årsperioden befolkningsökningen skulle komma att uppgå till ca 200 personer. Med en normalfamilj på 3,5 personer/familj skulle detta motsvara ca 60 familjer, vartill torde komma ca 15 såsom resultat av den hushållsklyvning som man kan förvänta vid den förefintliga åldersfördelningen.

Den befintliga bebyggelsen har inventerats och redovisas i bilaga 1.

Tätorten, som innehåller ca 145 bostadshus, 10 butiker, 4 kaféer och liknande, ett bränneri, en bilverkstad, en cykelverkstad m.m., har utformats såsom ett bandsamhälle längs landsväg och järnväg med en tätning i trakten av kyrkan, skolan och järnvägsstationen. Utspridning

av bebyggelsen uppgår i nordvästlig riktning till i runt tal 1700 meter.

Markmaterialet består helt av fin sand.

Avrinningsundersökningen har givit vid handen att vissa områden i nordväst, sydväst och sydost icke kunna beredas avlopp till rimliga kostnader.

Byggnadsplanecmrådets disposition i stort har influerats av de befintliga förhållandena.

De centrumbildande elementen i Rinkaby synas vara landsvägen, järnvägstationen, skolan och kyrkan, vilka element bidragit till fördelningen av butiker, kaféer och dylikt. För att förstärka detta centrum föreslås ett butikscentrum norr om skolan samt där omkring större boendekäthet än inom samhället i övrigt.

I omedelbar närhet till detta centrum ligger bränneriet och verkstäderna. Dessa rörelser avses i planen att kvarligga ävensom givas möjligheter att vidareutvecklas. Något område för annan industri än småindustri har ej redovisats i planen, då sådana områden lämpligen förläggas öster om järnvägen och norrut. För att kunna möta en eventuell utveckling på detta område bör en plan härför snarast förberedas.

De nuvarande områdena för offentliga byggnader, skola och kyrka, föreslås att något vidgas samtidigt som omkring desamma avsatts en mindre plantering för eventuella utvidgningsbehov i en framtid.

Med undantag för ett mindre radhusområde nordväst om centrum föreslås planområdet i övrigt att utnyttjas för egnahemsbebyggelse.

Vid ett samhälle inom ett slättområde av förevarande slag synas större samlade parker lätt bli ödsliga, obefolkade och kräva större underhåll än vad som i allmänhet kan förväntas. Ur trevnadssynpunkt torde därför små intima planteringar med lekplatser bättre fylla rekreationsbehoven, då möjligheter till långpromenader, cykelturer m.m. finnas i samhällets omnejd. Mot denna bakgrund ha planteringarna i planen utformats.

Den befintliga huvudvägen Kristianstad-Åhus, som Vägförvaltningen i länet har för avsikt att förbättra, skär genom samhället på ett ur plansynpunkt mindre lyckligt sätt. Vid planarbetet har därför rekognoscerats en sträckning av ny väg väster om samhället. Då den emellertid i allt väsentligt faller utanför planområdet, har endast en mindre del av vägen redovisats i förslaget. Med hänsyn till att den nuvarande vägen i förbättrat skick sannolikt kommer att skjuta byggandet av den nya vägen långt fram i tiden, föreslås den nuvarande vägen att vidgas till den bredd, bebyggelsen på de smalaste ställena medger eller i runt tal 14 meter. Den befintliga bebyggelsen och fastighetsindelningen

gör det ej möjligt att utan betydande ingrepp där åstadkomma en högklassig väg utan tomtutsläpp, varför förslaget inriktats på att förbättra siktförhållandena vid tvärgatorna och en sanering av antalet tvärgator genom att låta vissa gator övergå till att bli gångvägar.

Behovet av parkeringsplatser är svårbedömbart. I planen förutsättes att detta behov vid järnvägsstationen tillgodoses å järnvägens område, vid butikscentrum och kyrkan i planteringen norr om kyrkogården samt för egnahemsområdena å tomtplatserna och för tillfälliga besökande å gatumark.

Frågor, som sammanhänga med vattenförsörjning och avlopp, behandlas i bilaga 2.

För bebyggelsens reglering erforderliga bestämmelser finnas upptagna i bilagda förslag till byggnadsplanbestämmelser.

Den terrängkarta, på vilken byggnadsplaneförslaget inlagts, har upprättats av Sydsvenska Ingenjörbyrån AB.

Malmö den 20 januari 1951

SYDSVENSKA INGENJÖRSBYRÅN AB

P.G. Sandblom

P.G. Sandblom
Civilingenjör SVR